

**TERENSKI VIKEND SOD: PTUJ 2021 –
NOVE NAJDBE KOŠČIČNEGA ŠKRATCA *COENAGRION
ORNATUM*, PRODNEGA PAŠKRATCA *ERYTHROMMA
LINDENII*, ZGODNJEGA TRSTNIČARJA *BRACHYTRON
PRATENSE*, ČRNEGA PLOŠČCA *LIBELLULA FULVA* IN
DRISTAVIČNEGA SPRELETAVCA *LEUCORRHINIA
PECTORALIS* NA ŠTAJERSKEM**

Že med načrtovanjem aktivnosti društva za leto 2021 je bilo dogovorjeno, da v letošnji program vključimo terenski vikend v širši okolici Ptuja in tako se je tudi zgodilo. Prvi letošnji odonatološki terenski vikend je tako potekal na Štajerskem med 11. in 13. junijem 2021. Za potrebe izvedbe terenskega vikenda nam je uporabo prostorov v Domu krajanov Rogoznica nudila Mestna občina Ptuj, ki se ji na tem mestu zahvaljujemo. Terenskega vikenda se nas je skupaj udeležilo 16 članov in simpatizerjev Slovenskega odonatološkega društva (SLIKA 1). Na njem nam je na 38 lokacijah (TABELA 1) skupno uspelo popisati 37 vrst kačjih pastirjev (TABELA 2).

SLIKA 1. Del ekipe terenskega vikenda SOD, junija 2021 na ribniku Štatenberšek
(Foto: A. Šalamun, 13-VI-2021).

Nekateri udeleženci (Damjan Vinko, Peter Kogovšek, Klemen Koselj) so s terenom pričeli že v petek 11-VI-2021 zgodaj popoldan in na poti na večerno zbirno mesto na Ptuj popisali pet vod. Vreme ta dan sicer ni bilo najugodnejše za popisovanje kačjih pastirjev, saj nas je prav na vseh lokalitetah kmalu po začetku

popisa ulovila nevihta. Najprej smo se ustavili pri Žalcu, na območju Vrbja ob potoku Podvinska struga v bližini odlagališča odpadkov (GK 513190, 121526), kjer smo popisali modrega bleščavca *Calopteryx virgo*, in ob bližnjem ribniku Gramoznica (GK 513350, 121576), na katerega smo bili zaradi prisotnosti vodne škarjice *Stratiotes aloides* opozorjeni v minuli *Erjavecii* (ERBIDA, 2020). Mokrih sanj – zelene deve *Aeshna viridis* – ni bilo na spregled, smo pa v primerjavi z lanskoletnimi najdbami ERBIDE (2020) na seznam vrst gramoznice dodali še tri vrste: ranega plamenca *Pyrrhosoma nymphula*, močvirskega lebduha *Cordulia aenea* in črnega ploščca *Libellula fulva*, o katerem v Savinjski dolini sicer ne vemo kaj dosti (BEDJANIČ, 2020a).

Zatem smo se odpravili proti Oplotnici, kjer smo popisali ribnik Partovec in potok/kanal v bližini ceste Pobrež–Novo Tepanje. Ribnik smo obiskali z željo po preverbi morebitne prisotnosti ciljne vrste tokratnega terenskega vikenda, dristavičnega spreletavca *Leucorrhinia pectoralis*, pri potoku pa smo se ustavili nenačrtovano. A intuicija navigatorja je tudi tokrat obrodila sadove. Na le nekajmetrskem odseku potoka pri Dobrovi pri Prihovi, ki je zahodni pritok Čadramskega potoka (GK 537371, 134991; SLIKA 2), smo namreč našli tudi pet osebkov koščičnega škratca *Coenagrion ornatum* (1 ten., 1 juv. ♀, 2 ♂, 1 ♀). Gre za najdbo nove populacije te ogrožene in zavarovane vrste, uvrščene tudi na *Prilogo II Direktive o habitatih*, ki je v tem delu severovzhodne Slovenije redka (ŠALAMUN in sod., 2018; BEDJANIČ, 2020a; ŠALAMUN & BEDJANIČ, 2020). Koščičnega škratca bi tako bilo treba tudi v širši okolici Oplotnice natančneje raziskati, četudi območje najdbe ni vključeno v omrežje NATURA 2000. Tukajšnji habitat je obdan s kmetijskimi površinami in ustreza opisu sekundarnih življenjskih okolij vrste pri nas (VINKO, 2016; ŠALAMUN in sod., 2018; BEDJANIČ, 2020a).

SLIKA 2. Zahodni pritok Čadramskega potoka pri vasi Dobrova pri Prihovi (GK 537371, 134991) (Foto: D. Vinko, 11-VI-2021).

S sprva osončenega ribnika Partovec (GK 536129, 135811; SLIKA 3), kjer nas je prav tako hitro ulovila nevihta, pa naj izpostavimo črnega ploščca (4 ♂) in velikega rdečeokca *Erythromma najas* (15 ♂, 5 cop., 4 ovip.). Pozno popoldan, ob

prihodu še Alija Šalamuna in po obisku teniškega igrišča v Slovenski Bistrici, od koder upravljavec poroča o poletnih obiskih studenčarjev *Cordulegaster* sp., smo za zaključek terenskega dne obiskali še ribnike Šterntal pri Kidričevem (GK 558872, 140236). Ti so bili sicer v očeh prvega pisca tokrat videti manj primerni za kačje pastirje, kot ob obisku ribnikov na zadnjem štajerskem RTŠB-ju (VINKO in sod., 2018), ko smo se tukaj razveselili enega samca povodnega škratca *Coenagrion scitulum* – povedano drugače, ribniki so postali bolj ribolovno všečni, medtem ko so leta 2013 spominjali na opuščeno gramoznico z manjšimi mlakami. A vendar je tokratni terenski obisk, ki ga je popestril gostoljubni ribiški glavar, potekal v že neprimernem vremenu in pozni uri, tako da je območje vsekakor vredno ponovnega obiska odonatologov. Kmalu zatem smo se na Ptuj v poznih popoldanskih urah četverici pridružili še Nina Erbida, Aleš Tomažič, Jaka Snoj, Ana Tratnik, Nika Krelj in gostitelja našega terenskega vikenda Tanja Žlender in Andrej Ribar. Zvečer smo se skupaj podružili v lokalni restavraciji, kjer smo ob dunajskih zrezkih, picah in točenem pivu naredili načrte za prihodnja dneva.

SLIKA 3. Odonatolog na ribniku Partovec pri Oplotnici (GK 536129, 135811), seveda v priložnosti primerni majici (Foto: D. Vinko, 11-VI-2021).

V soboto 12-VI-2021 smo se odpravili v naravni rezervat Ormoške lagune (SLIKA 4), ki leži tik ob meji s Hrvaško. To zavarovano območje upravlja Društvo za opazovanje in proučevanje ptic Slovenije - DOPPS, ki nam je prijazno omogočilo popis kačjih pastirjev na območju. Rezervat, v katerem smo veliko pričakovali,

sestavljajo mokrišča in plitvi bazeni, ki so obdani s poplavnim gozdom. Na petih lagunah in bližnjem potoku smo popisali skupno 21 vrst kačjih pastirjev (TABELA 2), a se je izkazalo, da tukajšnje območje za našo ciljno vrsto terenskega vikenda ni najbolj primerno. Med vendarle bogato vrstno pestrostjo smo zabeležili zeleno pazverco *Chalcolestes viridis*, oba rdečeočka *Erythromma* sp., deviškega pastirja *Aeshna isocetes*, modroritega spremljevalca *Anax parthenope*, vse pri nas prisotne ploščce *Libellula* sp., tri vrste kamenjakov (malinovordečega *Sympetrum fonscolombii*, krvavordečega *S. sanguineum* in progastega kamenjaka *S. striolatum*) ter suhljatega škratca *Coenagrion pulchellum*, ki smo ga med terenskim vikendom zasledili le na tem območju. Med popisovanjem so nam občasno odvrčale pozornost tudi številne zanimive vrste ptic. Nekatere med njimi spadajo med redke ali ogrožene vrste. Poleg ptic smo videli tudi vodne bivole, ki so bili na območje lagun naseljeni z namenom vzdrževanja primernega življenjskega okolja za ptice in ohranjanja bogate biotske pestrosti območja, pa še zelene žabe, navadno krastačo, navadnega slepca in med metulji osatnika ter admirala. Bera vrst kačjih pastirjev je bila v rezervatu zagotovo zanimiva, občutku velike vročine in suše v ustih, ki smo jima bili priča, pa bi dodali še, da bi bil lahko rezervat ob še večji pestrosti različnih mikrohabitativ v različnih sukcesijskih stadijih za kačje pastirje še bolj zanimiv. Zagotovo pa DOPPS naravni rezervat zgledno upravlja in na območju opravlja pomembno nalogo ohranjanja narave.

SLIKA 4. Tretja laguna v Naravnem rezervatu Ormoške lagune
(GK 592006, 139020) (Foto: D. Vinko, 12-VI-2021).

Na Ormoških lagunah, kjer nas je na koncu med samostojnim terenom ob malici in pivu pozdravil še društveni kolega Matjaž Bedjanič, smo preživeli precej časa, nakar smo se razdelili v tri skupine. Več dogodivščin, predvsem izven kačjepastirskih vod (predvsem z osli in slabostjo), je imela tretja skupina v sestavi

Nine, Petra, Nike in Aleša. A vendar so na potoku v Forminu (GK 579889, 141018) med petimi vrstami zabeležili tudi 2 ♀ koščičnega škratca. Tudi od tukaj koščični škratce poprej ni bil znan (BEDJANIČ, 2020a).

TABELA 1: Seznam popisanih lokalitet na terenskem vikendu SOD 2021 na Štajerskem, z datumom vzorčenja in popisanim številom vrst kačjih pastirjev.

N	NAJBLIŽJI KRAJ	TOČNA LOKALITETA	KOORDINATE GK		DATUM (2021)	ŠT. VRST
			X	Y		
1	Vrbje	Potok Podvinska struga JV od odlagališča odpadkov, tik nad reko Savinjo	513190	121526	11-VI	1
2	Vrbje	Ribnik Gramoznica ob Podvinski strugi	513350	121576	11-VI	7
3	Dobrova pri Prihovi	Kanal S od ceste Pobrež–Novo Tepanje, Z pritok Čadramskega potoka, 300 m JV od hiše Dobrova pri Prihovi 8	537371	134991	11-VI	5
4	Dobrova pri Prihovi	Ribnik Partovec	536129	135811	11-VI	9
5	Strnišče	Ribniki Šterntal, nekdanje gramoznice "učilnica v naravi"	558872	140236	11-VI	6
6	Formin	Potok v Forminu, pri Z mostu	579889	141018	12-VI	5
7	Spuhlja	Gramoznica 600 m S od Spuhlje, odlagališče Gajke	570672	147405	12-VI	0
8	Ptuj	Turniški ribnik	566953	139869	12-VI	4
9	Ptuj	Iztok iz Turniškega ribnika	567054	139831	12-VI	1
10	Sedlašek	mlaka S od Cerkev Device Marije Vnebovzete v Sedlašku	568006	132850	12-VI	3
11	Frankovci	Potok Pušenska struga Z od Ormoških lagun	591612	139201	12-VI	3
12	Frankovci	Ormoške lagune, prva (najbolj SZ) laguna	591825	139211	12-VI	13
13	Frankovci	Ormoške lagune, druga laguna	591982	139242	12-VI	13
14	Frankovci	Ormoške lagune, tretja laguna	592006	139020	12-VI	17
15	Frankovci	Ormoške lagune, četrta laguna	592217	139036	12-VI	11
16	Frankovci	Ormoške lagune, peta (predzadnja od SZ-JV) laguna	592292	138888	12-VI	12
17	Obrež	Gramoznica SZ od železniške postaje Obrež	594388	139445	12-VI	3

N	NAJBLIŽJI KRAJ	TOČNA LOKALITETA	KOORDINATE GK		DATUM (2021)	ŠT. VRST
			X	Y		
18	Osluševci	Gramoznica 100 m V od hiše Osluševci 1	580664	141609	12-VI	6
19	Rogoznica	Ribnik pri tenis igrišču Rogoznica	569089	144008	12-VI	7
20	Janežovci	Mrake v opuščenem glinokopu JZ od naselja	567556	147405	12-VI	17
21	Lormanje	Akumulacijsko jezero Komarnik	562030	158934	12-VI	9
22	Spodnji Velovlek	Ribnik SZ od Spodnjega Velovleka (Ribnik Velovlek)	570300	147202	13-VI	10
23	Podvinci	Mali ribnik pri Podvincih (Tičnica)	570938	144243	13-VI	8
24	Požeg	Akumulacija Požeg, SV krak	551289	142943	13-VI	14
25	Podvinci	Veliki ribnik pri Podvincih	571637	144787	13-VI	12
26	Krčevina pri Vurberku	J ribnik na potoku Grajena S od ceste Dvorjane–Grajena, S od Grajensčaka	562962	149447	13-VI	6
27	Krčevina pri Vurberku	S ribnik na potoku Grajena S od ceste Dvorjane–Grajena, S od Grajensčaka	562848	149631	13-VI	9
28	Vurberk	Ribnik na mrtvici J od Vurberka	560542	148619	13-VI	7
29	Vurberk	Mrtvica reke Drave J od Vurberka	560248	148546	13-VI	9
30	Petelinjek	Ribniki Petelinjek - Stari Gaj - Z, zgornji ribnik	540208	131989	13-VI	7
31	Jernej pri Ločah	Ribniki Petelinjek - ribnik Polšak	540440	131977	13-VI	8
32	Jernej pri Ločah	Ribniki Petelinjek - ribnik Štepihovec	540903	131849	13-VI	10
33	Zgornje Konjšiče	Ribnik Rogoz, najbolj Z ribnik	563053	175085	13-VI	14
34	Zgornje Konjšiče	Ribnik Rogoz, osrednji S ribnik	563316	175154	13-VI	11
35	Zgornje Konjšiče	Mrtvica v Ribnikih Rogoz, druga najbolj vzhodna	563684	175295	13-VI	11
36	Zgornje Konjšiče	Reka Mura S od Ribnikov Rogoz	563524	175506	13-VI	1
37	Ličenca	Potok S od hiše Ličenca 33	540980	133374	13-VI	6
38	Jernej pri Ločah	Ribniki Petelinjek - ribnik Štatenberšek	541653	131918	13-VI	12

TABELA 2: Seznam 37 vrst kačjih pastirjev, popisanih na terenskem vikendu SOD 2021 na Štajerskem, z zapisom zaporednih števil lokalitet (TABELA 1), na katerih smo vrsto popisali.

VRSTA	ZAPOREDNA ŠT. LOKALITETE
ZELENA PAZVERCA <i>Chalcolestes viridis</i>	13
PAZVERCA <i>Chalcolestes</i> sp.	33
OBVODNA ZVERCA <i>Lestes sponsa</i>	24, 25, 32, 38
PRISOJNI ZIMNIK <i>Sympecma fusca</i>	20, 24, 31
PASASTI BLEŠČAVEC <i>Calopteryx splendens</i>	3, 6, 13, 14, 24, 26, 29, 31
MODRI BLEŠČAVEC <i>Calopteryx virgo</i>	1–3, 9, 27, 37
MODRI KRESNIČAR <i>Ischnura elegans</i>	4–6, 10–16, 18–29, 31–35, 38
BLEDI KRESNIČAR <i>Ischnura pumilio</i>	20
BLEŠČEČI ZMOTEC <i>Enallagma cyathigerum</i>	5, 21, 33
TRAVNIŠKI ŠKRATEC <i>Coenagrion puella</i>	2, 4, 5, 8, 10–20, 22–35, 37, 38
SUHLJATI ŠKRATEC <i>Coenagrion pulchellum</i>	13, 14
KOŠČIČNI ŠKRATEC <i>Coenagrion ornatum</i>	3, 6, 37
PRODNI PAŠKRATEC <i>Erythromma lindenii</i>	18
VELIKI RDEČEOKEC <i>Erythromma najas</i>	4, 12, 14, 15, 18–23, 25, 28, 30–35, 38
MALI RDEČEOKEC <i>Erythromma viridulum</i>	13–16, 21, 33
RANI PLAMENEC <i>Pyrrhosoma nymphula</i>	2, 27, 37
SINJI PRESLIČAR <i>Platycnemis pennipes</i>	3–6, 11, 12, 14, 17–21, 24–29, 33–35, 37, 38
DEVIŠKI PASTIR <i>Aeshna isoceles</i>	2, 8, 12–16, 19–24, 28–30, 32, 34, 35
VELIKI SPREMLJEVALEC <i>Anax imperator</i>	4–6, 12–16, 19, 20, 22–25, 27–35, 38
MODRORITI SPREMLJEVALEC <i>Anax parthenope</i>	12, 14–16, 21–25, 33–35
ZGODNJI TRSTNIČAR <i>Brachytron pratense</i>	17
POPOTNI POREČNIK <i>Gomphus vulgatissimus</i>	27
BLEDI PEŠČENEC <i>Onychogomphus forcipatus</i>	20, 29
VELIKI STUDENČAR <i>Cordulegaster heros</i>	36
MOČVIRSKI LEBDUH <i>Cordulia aenea</i>	2, 4, 5, 12, 14, 18–20, 22, 24–35, 38
PEGASTI LESKETNIK <i>Somatochlora flavomaculata</i>	22
OPOLDANSKI ŠKRLATEC <i>Crocothemis erythraea</i>	12–16, 23, 33, 34, 35, 38
MODRI PLOŠČEC <i>Libellula depressa</i>	2, 4, 8, 10, 13, 14, 16, 20, 22, 24, 25, 33, 38
ČRNI PLOŠČEC <i>Libellula fulva</i>	2–4, 8, 12, 14, 15, 20, 22, 24–27, 29–32, 38
LISASTI PLOŠČEC <i>Libellula quadrimaculata</i>	14, 16, 20, 24, 25, 30, 32–35, 38
DRISTAVIČNI SPRELETAVEC <i>Leucorrhinia pectoralis</i>	21, 24, 38
TEMNI MODRAČ <i>Orthetrum albistylum</i>	12–16, 20, 21, 33

VRSTA	ZAPOREDNA ŠT. LOKALITETE
SINJI MODRAČ <i>Orthetrum brunneum</i>	25, 37
PRODNI MODRAČ <i>Orthetrum cancellatum</i>	4, 12, 15, 16, 20, 34, 35
MALI MODRAČ <i>Orthetrum coerulescens</i>	32
MALINOVORDEČI KAMENJAK <i>Sympetrum fonscolombii</i>	12, 14, 20
KRVAVORDEČI KAMENJAK <i>Sympetrum sanguineum</i>	13, 23
PROGASTI KAMENJAK <i>Sympetrum striolatum</i>	13, 16, 20

Skupina v sestavi Alija, Jake in Damjana je v sicer suhi gramoznici v Obrežu (GK 594388, 139445) našla lev zgodnjega trstničarja *Brachytron pratense*, ki v Sloveniji velja za ranljivo vrsto in v Dravski dolini vsekakor ni pogost – najbližje znane lokacije so iz Podvincev in Šturmovcev (KOTARAC, 1997; BEDJANIČ in sod., 1999). In še trivialni podatek, iz Obreža prihaja del korenin najstarejšega člana omenjene trojice. A nazaj h kačjim pastirjem. Po Obrežu smo na gramoznici v Osluševcih (GK 580664, 141609) v rahlem dežju zabeležili 5 ♂ prodnega paškratca *Erythromma lindenii*. Najdba slednjega v majhni zaraščeni gramoznici z bistro vodo, bogatim z rmancem *Myriophyllum* sp. in meto *Mentha* sp., je bila veliko presenečenje, saj smo na skrajnem severovzhodu države doslej beležili le tri najdbe paškratca (BEDJANIČ, 2012; ŠALAMUN in sod., 2015). Najaktualnejši zemljevid razširjenosti vrste pri nas prikazuje BEDJANIČ (2020b), ki priča o maloštevilnih najdbah tudi drugod na Štajerskem. Za povrh vsega pa so nam ob koncu terenskega dne mlake v opuščenem glinokopu jugovzhodno od Janežovcev (GK 567556, 147405), kjer je v načrtu gradnja sodobnih bioterm, ki so po pričanju domačina sicer še daleč od realne izvedbe, postregle še s precej veliko vrstno pestrostjo. Popisali smo 17 vrst kačjih pastirjev (TABELA 2).

Tretja skupina, v sestavi Tanje, Andreja, Klemna in Ane, pa se je po Ormoških lagunah odpravila na akumulacijsko jezero Komarnik v bližini Lenarta (GK 562030, 158934), na katerem je imel Klemen med iskanjem rdečeokcev (SLIKA 5) bližnje srečanje z medicinskimi pijavkami, ki so mu prijazno pomagale pri stimulaciji obtoka krvi. Kljub vsemu se je ta teren izplačal, saj sta starejša kolega tam videla in v objektiv ujela dristavičnega spreletavca *Leucorrhinia pectoralis*, ki je bil pravzaprav nekakšen povod za organizacijo našega terenskega vikenda in njegova ciljna vrsta. Z eno izjemo z Ljubljanskega barja ga namreč najdemo zgolj na severovzhodu Slovenije (VINKO in sod., 2020). Dristavični spreletavec velja v Sloveniji za kritično ogroženo vrsto, je zavarovan, varuje se tudi njegov habitat, in je uvrščen na Prilogi II in IV *Direktive o habitatih*. Njegova bivališča v Sloveniji so omejena na mrtvice in ekstenzivno gojene ribnike z relativno stabilnim vodostajem ter razvito vegetacijo, za vse habitate, kot za vrsto samo, pa velja, da so močno ogroženi (VINKO in sod., 2020; ŠALAMUN, 2021). O problematiki ohranjanja vrste, kot tudi o njegovih značilnostih pišeta med drugim tudi BEDJANIČ (2018) in ŠALAMUN (2021). BEDJANIČ (2014, 2018) navaja več dejavnikov ogrožanja, in sicer evtrofikacijo, preveliko število rib, izpuščanje ribnikov preko zime ter uničevanje vodnega in kopenskega habitata. Štiri ♂ dristavičnega spreletavca sta

Ana in Klemen našla v trstičju na severnem delu Komarnika v bližini ptičje opazovalnice, vrsta pa je bila tukaj prvič zabeležena. Družbo so jim med drugim delale še večje populacije obeh rdečekokcev, bleščечеlega zmotca *Enallagma cyathigerum*, deviškega pastirja in modroritega spremljevalca.

V večernih urah smo se ponovno zbrali na Ptujju in se že sestradani in posledično rahlo vzkipljivi odpravili na zasluženo večerjo, tokrat mehiško, sledila pa je dolga in burna noč, tudi s spoznavanjem lokalnih navad ob celonočnem praznovanju krsta otroka, z jutranjim hranjenjem oslov in dolgimi razpravami.

SLIKA 5. Koleselj malega rdečekokca *Erythromma viridulum* (Foto: A. Tratnik).

V nedeljo 13-VI-2021 se je odvijal zadnji dan našega terenjenja, na katerem so se nam pridružili še Maja Bahor s tremi otroki, Jasna Možina in Matic Cotič. Ta dan bi moral zaznamovati dristavični spreletavec, ki sta ga na terenskem vikendu do takrat videla le dva udeleženca terenskega vikenda. Ponovno smo se razdelili v skupine in popisali predvsem stoječe vode na območju Vurberka, Podvincev in del reke Mure na območju Zgornjega Konjišča (GK 563524, 175506) z bližnjimi stoječimi vodami. Mura je presenetila z najdbo leva vrste, ki je navdihnila majico na SLIKI 3 – velikega studenčarja *Cordulegaster heros*. Najdba Alija, Damjana, Jake in Tanje predstavlja prvo najdbo leva te vrste ob reki Muri, kasneje najdeni koščični škratec (9 ♂, 4 ♀) na potoku severno od ribnikov Petelinjek (GK 540980, 133374) v dolini Ličence pa je od tam že znan (ŠALAMUN & BEDJANIČ, 2020). Ostale skupine so popisale še ribnika v Velovleku in na Rogoznici ter ribnik Tičnica v Podvincih. Skupina Nine, Ane, Nike, Jasne in Matica v Podvincih ni zabeležila

dristavičnega spreletavca, a je o 1 ♂ te vrste poročala s severovzhodnega kraka akumulacije Požeg (GK 551289, 142943). V Podvincih so dopoldan sicer bolj zaznamovali labodi, ki so med našim lovom na kačje pastirje svoje mladiče in teritorij branili zelo odločno. Nika jo je na srečo odnesla le z mokrimi oblačili. Z območja Mure naj omenimo še martinčka (GK 563256, 175141) in okrasne gizdavke (GK 563053, 175085) ter belouško s Tičnice (GK 570938, 144243).

SLIKA 6. Dristavičnega spreletavca *Leucorrhinia pectoralis* smo na terenskem vikendu popisali na ribniku Štatenberšek (na sliki), jezeru Komarnik in akumulaciji Požeg. Žanj je v Sloveniji znanih le 18 lokalitet na 10-ih območjih, le na 6-ih območjih je bila vrsta potrjena v zadnjih 10 letih (BEDJANIČ, 2018; VINKO in sod., 2020; ŠALAMUN, 2021; ta prispevek) (Foto: M. Bahor, 13-VI-2021).

Na koncu smo se skupaj zbrali na ribnikih Petelinjek pri Ločah. Globlje v ribnik Štatenberšek (GK 541653, 131918), kot smo šli – četudi so pri tem leteli telefoni in nahrbtniki – več dristavičnih spreletavcev smo videli letati med rogozi in preslicami ter tam tudi pristajati (SLIKA 6). Tako smo si jih lahko od blizu ogledali vsi še

prisotni udeleženci terenskega vikenda. Na Štatenberšku smo popisali lev, 4 ♂ in koleselj dristavičnega spreletavca ter tako dokazali, da se vrsta tu uspešno razvija. Na preostalih tukajšnjih treh ribnikih, ki so jih obiskali Ali, Aleš in Peter, medtem ko smo si drugi vzeli dodaten čas za brodenje po Štatenberšku, spreletavca nismo našli. Na tej točki smo s terenskim vikendom končali zadovoljni, tudi z željami, da se v ta del Štajerske vsekakor še vrnemo.

LITERATURA:

- BEDJANIČ, M., 2012. Drobtnice in ocvirki: Zanimive odonatološke najdbe z ribnika Vrbje pri Žalcu. *Erjavecija* 27: 38-42.
- BEDJANIČ, M., 2014. *Projekt »Varstvo in upravljanje sladkovodnih mokrišč v Sloveniji – WETMAN 2011–2015«, LIFE09 NAT/SI/000374, Popis začetnega stanja in raziskave vpliva projektnih aktivnosti na populacije kačjih pastirjev (Odonata): pilotno območje Mura – Petišovci: končno poročilo*. Elaborat za Zavod RS za varstvo narave, ProNatura, Braslovče. 82 str.
- BEDJANIČ, M., 2018. Določevalni ključ: spreletavci Slovenije. *Trdoživ* 7(1): 32-40.
- BEDJANIČ, M., 2020a. Nova opazovanja koščičnega škratca *Coenagrion ornatum* in črnega ploščca *Libellula fulva* iz Savinjske doline. *Erjavecija* 35: 73-79.
- BEDJANIČ, M., 2020b. Nova najdba prodnega paškratca *Erythromma lindenii* v Savinjski dolini. *Erjavecija* 35: 79-83.
- BEDJANIČ, M., A. PIRNAT & A. ŠALAMUN, 1999. Prispevek k poznavanju kačjih pastirjev širšega območja ob reki Dravi med Ptujem in Središčem ob Dravi, severovzhodna Slovenija (Insecta, Odonata). *Natura Slovenia* 1: 45-69.
- ERBIDA, N., 2020. Vodna škarjica *Stratiotes aloides* v Savinjski dolini. *Erjavecija* 35: 71–73.
- KOTARAC, M., 1997. *Atlas kačjih pastirjev (Odonata) Slovenije z Rdečim seznamom: projekt Slovenskega odonatološkega društva*. Center za kartografijo favne in flore, Miklavž na Dravskem polju. 205 str.
- ŠALAMUN, A., 2021. *Dristavični spreletavec (Leucorrhinia pectoralis) v območju Natura 2000 Ličenca pri Poljčanah (SI3000214). Končno poročilo*. Projekt LIFE-IP NATURA.SI (LIFE17 IPE/SI/000011). Center za kartografijo favne in flore, Miklavž na Dravskem polju. 19 str., digitalne priloge.
- ŠALAMUN, A. & M. BEDJANIČ, 2020. Najdbe koščičnega škratca *Coenagrion ornatum* v Natura 2000 območju Ličenca pri Poljčanah. *Erjavecija* 35: 82-88.
- ŠALAMUN, A., M. PODGORELEC & M. KOTARAC, 2015. Inventarizacija kačjih pastirjev (Odonata) in njihovih habitatov ob reki Muri. V: Govedič, M., A. Lešnik & M. Kotarac (ured.), *Inventarizacija favne območja reke Mure (končno poročilo)*, str. 150–190, Center za kartografijo favne in flore, Miklavž na Dravskem polju.
- ŠALAMUN, A., D. VINKO, M. BAHOR & M. BEDJANIČ, 2018. Nova dognanja o razširjenosti koščičnega škratca *Coenagrion ornatum* (Odonata) v Sloveniji - New cognitions on distribution of Ormate Bluet *Coenagrion ornatum* (Odonata) in Slovenia. V: Podlesnik, J. & V. Klokočovnik (ured.), *Knjiga povzetkov, Peti slovenski entomološki simpozij z mednarodno udeležbo, posvečen 80-letnici akademika prof. dr. Matije Gogala in 50-letnici smrti prof. dr. Štefana Michielija, Maribor, 21. in 22. september 2018 – Book of Abstracts, Fifth Slovenian Entomological Symposium with International Attendance, dedicated to Academician Prof. Dr. Matija Gogala on the Occasion of his 80th Birthday and 50th Anniversary of the Death of Prof. Dr. Štefan Michieli, Maribor, 21st and 22nd September 2018*, str. 30, Univerzitetna založba Univerze v Mariboru, Maribor.

- VINKO, D., 2016. *Favna kačjih pastirjev (Odonata) Vipavske doline*. Diplomsko delo, Oddelek za biologijo, Biotehniška fakulteta, Univerza v Ljubljani, 86 str.
- VINKO, D., M. KOLARIČ & A. TRATNIK, 2018. Poročilo o delu skupine za kačje pastirje. V: P. Presetnik (ured.), Raziskovalni tabor študentov biologije Rače 2013, str. 53-64, Društvo študentov biologije, Ljubljana.
- VINKO, D., A. TRATNIK, A. ŠALAMUN, N. ERBIDA, A. PIRNAT, M. BAHOR, D. KABLAR, P. KOGOVSŠEK, N. ŠRAMEL, M. HOSTNIK, N. KRELJ, N. ŠABEDER, N. TIVADAR, J. SNOJ & M. BEDJANIČ, 2020. Favna kačjih pastirjev (Odonata) naravnega rezervata Ribniki v dolini Drage pri Igu (Ljubljansko barje, osrednja Slovenija). *Natura Sloveniae* 22(2): 5-28.

(D. VINKO, T. ŽLENDER & A. RIBAR)

TERENSKI VIKEND SOD NA GORENJSKEM

V lanski številki *Erjavecija* ste lahko prebrali o mnogih aktivnostih članov Slovenskega odonatološkega društva na Gorenjskem v 2020. Tam so bili namreč tega leta kar trije študentski tabori, na katerih smo dodobra popisali ta lep košček Slovenije. Ker pa lepega ni nikoli dovolj, smo se odločili letos vrniti, ponovno obiskati najlepše lokacije in popisati še kakšno, ki je lani po čudnem spletu naključij nismo uspeli. Poleg tega so bili tudi na območni enoti Zavoda za varstvo narave Kranj nad našim predlogom navdušeni in so nam povrnili del stroškov ter dali namig za nekaj lepih, nekoliko skritih lokacij.

Terenski vikend je potekal od 9. do 11. julija 2021. Za namestitev smo dolgo časa razmišljali in klicali različne kočje in vikende, pa nam ni bilo nič zares všeč. Nato pa smo dobili dve ideji: pohod po planinah, popisovanje gorskih kalov in spanje v planinskih kočah ali pa spanje v kampu na »vavčerje«. Odločitev je bila težka, a smo se na koncu odločili za bolj enostavno izvedljivo varianto v kampu. Odločili smo se za kamp Šobec, kjer sva se prva prispela udeleženca tudi skopala v bajerju in pri tem popisala naši prvi dve vrsti. Večina ostalih je prispela še isti večer, Maja Bahor z otroci pa se nam je pridružila naslednji dan.

V soboto, ko je bil prvi resni terenski dan, smo se razdelili v dve skupini. Ana, Maja in otroci so šli na jezero Kreda v Radovni in še nekaj lažje dostopnih lokacij. Zaradi nekoliko hladnega vremena niso videli veliko kačjih pastirjev, a so se vseeno zabavali v dobri družbi in lepi naravi. Druga skupina pa se je odpravila na Jelovico, še posebej smo bili pozorni na deve v različnih modrih odtenukih. Naša velika želja je bila namreč, da bi videli šotno devo *Aeshna caerulea*, ki pri nas že dolgo ni bila opažena. Na barju Ledine smo res videli »modro devo«, ki je bila zelo izmuzljiva in je nikakor nismo mogli ujeti. Potem je Nina našla en lev in smo se odločili, da gremo naprej ter ga določimo kasneje v kampu. Šli smo na barje Za Blatom na Jelovico, kjer smo se nagledali simpatičnih barjanskih spreletavcev *Leucorrhinia*